

SVEDOK TVRDI DA SU BOŠNJACI UBIJANI I PRE POČETKA RATA

Author: [Rory Gallivan](#)

Bivši policajac kaže da je tokom 1992. na ulicama jednog bosanskog grada pronalazio tela ubijenih civila. Jedan bivši policajac, koji je ove sedmice pred Haškim tribunalom svedočio na suđenju Vojislavu Šešelju, izjavio je kako je uoči izbijanja rata u bosanskom gradu Bijeljini ubijeno više desetina Bošnjaka.

Svedok je u to vreme tamo bio zaposlen, a kazao je kako mu se čini da je kontrolu nad gradom u vreme kada su zlodela počinjena – što se, po njegovim rečima, desilo pre no što je u proleće 1992. izbio rat – imao lokalni lider Šešeljeve Srpske radikalne stranke (SRS).

Kao srpski nacionalistički političar, Šešelj je pred Haškim tribunalom optužen za ratne zločine i zločine protiv čovečnosti počinjene u navodnom nastojanju da se – tokom ratova koji su devedesetih godina vođeni na Balkanu – stvori „Velika Srbija“.

Suđenje je počelo u novembru 2007., a među optužbama protiv Šešelja pominju se i ubistva, mučenja i progon koji su u periodu od avgusta 1991. do septembra 1993. navodno počinjeni pri proterivanju ne-Srba iz pojedinih delova Hrvatske i Bosne.

Po rečima tužilaca, Šešelj je sudelovao u planiranju zauzimanja gradova i sela, kao i potonjem raseljavanju nesrpskog stanovništva iz nekoliko bosanskih opština, uključujući i Bijeljinu.

Svedok, čiji je identitet ostao zaštićen, tvrdi da je u Bijeljini (grad u severozapadnoj Bosni, na granici sa Srbijom) bio vraćen iz grada Bosanski Šamac, gde je prethodno poslat da pomogne u sprečavanju izbijanja sukoba između lokalnih Srba i Muslimana.

On je izjavio da je prve izveštaje o borbama u Bijeljini video na televiziji, te da ga je u taj grad pozvao tamošnji šef policije.

Prilikom povratka je, zajedno sa svojim kolegom, 1. aprila naišao na oko 17 barikada koje su postavili Srbi.

Svedok je opisao kako je, pred samim ulaskom u Bijeljinu, jedan od ljudi sa poslednjeg kontrolnog punkta njegovog kolegu srpske nacionalnosti upitao zbog čega ga uopšte vozi.

„Znao je da sam Musliman“, pojasnio je svedok.

Ljudi sa kontrolnog punkta su, po njegovim rečima, bili pripadnici rezervnog sastava Jugoslovenske Narodne Armije (JNA) – koja je bila pod kontrolom Beograda – i bijeljinski civili.

Svedok je, zajedno sa kolegom, odatle otišao u pratnji automobila iz policijske stanice.

„Kad smo ušli u grad, primetio sam veliki broj vojnika i pripadnike različitih paravojnih formacija, koji su nosili različite vrste uniformi, a i videlo se da je bilo nekakvih sukoba“, kazao je svedok.

„Tek sam kasnije shvatio šta se zaista dogodilo.“

Svedok je rekao kako je bio prinuđen da potpiše izjavu lojalnosti srpskim vlastima koje su kontrolisale Bijeljini.

Narednog mu je dana bilo naređeno da ode u grad i pokupi tela mrtvih civila koja su ležala po ulicama.

Prilikom obavljanja tog posla, on je zajedno sa svojim kolegama bio u više navrata zaustavljan: proveravali su ga – kako je rekao – vojnici, ali i pripadnici paravojnih grupa koje su kontrolisali srbijanski gospodar rata Arkan i lokalni lider SRS-a, Mirko Blagojević, te rezervisti JNA.

Tužilac Ulrich Musmajer (Ulrich Mussemeyer) ga je upitao kako su vojnici objasnili prisustvo leševa.

„Oni su govorili da su ti ljudi bili ubijeni u ratu, ali rata uopšte nije bilo“, odgovorio je svedok.

„Koliko sam mogao da primetim, ti ljudi su bili ubijeni iz oružja manjeg kalibra i iz lakog naoružanja, i u tim sukobima nije počinjena neka veća šteta.“

Svedok se prisetio da je skupio oko 48 leševa, dodajući kako zna da ih je bilo mnogo više, s obzirom na to da su mnoge još pre toga preuzele njihove porodice.

„Želite li da kažete i da u to vreme nije bilo građanskog rata, odnosno nikakvog unutrašnjeg sukoba?“, upitao ga je sudija Žan-Klod Antoneti (Jean-Claude Antonetti).

„Ne mogu da kažem da li je to bio rat“, odgovorio je svedok.

Musmajer je potom sudskom veću emitovao video-snimak sukoba koji su se odigrali u gradu. Svedoka je pitao da li prepoznaje Mirka Blagojevića, koji se na njemu pojavljuje. Usledio je potvrđan odgovor.

Potom je svedok sudiji Antonetiju potvrdio da je na snimku čuo kako se Blagojević predstavlja kao predsednik regionalnog SRS-a.

Sudija je svedoka pitao i da li mu se čini da je situaciju u Bijeljini u to vreme kontrolisao upravo Blagojević.

„Jeste, on je sve držao pod kontrolom“, odgovorio je svedok.

Šešelj se brani samostalno, a tokom unakrsnog ispitivanja se pozvao na ranije izjave svedoka u kojima je Blagojevića opisao kao zločinca.

Svedoka je pitao da li je za takvu tvrdnju raspolagao dokazima.

Svedok je odgovorio da je, iako nije bio upoznat sa zločinima koje je Blagojević počinio u bivšoj Jugoslaviji, policija raspolagala podacima da je on bio umešan u neke kriminalne aktivnosti u inostranstvu.

„On u potpunosti uživa moje poverenje“, kazao je Šešelj o Blagojeviću.

Iako je Šešelj priznao da su u Bijeljini ubijani Bošnjaci, rekao je da se to događalo kasnije i da u tome nije sudelovala Blagojevićeve paravojna jedinica.

Suđenje se nastavlja iduće sedmice.

Rory Gallivan je izveštač IWPR-a iz Londona.

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/svedok-tvrdi-da-su-bo%C5%A1njaci-ubijani-i-pre-po%C4%8Detka-rata>